

Avalent>Otsige õigusvaldkonna spetsialisti>Leia ekspert

Leia ekspert

Taani

I. Ekspertide nimekirjad ja registrid

Taanis on mitut liiki eksperte ning ekspertide nimetamine, nendega seotud menetlused ja see, kas on olemas ekspertide avalik nimekiri/register, sõltub kaasatud ekspertidest.

Näiteid ekspertidest:

eksperthindaja

üürivaidluskomisjoni hindaja

laste valdkonna eksperdid

eksperitarvamuse andja

tehnilised eksperdid väiksemates kohtuasjades

Teatavates valdkondades võivad eksperditeadmisi pakkuda ka organisatsioonid.

Mõnel juhul võib kohus leida eksperdi siseandmebaasist, millele pääsevad juurde kõik Taani kohtud. Nende ekspertide nimetamise menetlus võib olla erinev, kuid ühine nõue kõigile ekspertidele on see, et neil peab olema laitmatu maine. Nende ekspertide nimekiri/register avaldatakse läbipaistvuse tagamiseks mõnikord ka Taani kohtute veebisaidil.

Muudel juhtudel võib kohus määrata eksperdiks isiku, keda ta peab sobivaks ja pädevaks. Selleks on mõnel avaliku sektori organisatsioonil ekspertide register, kust kohus võib valida, kui küsimus, näiteks kohtumeditiini valdkonnas, kuulub eksperdi pädevusse. Kui nimekirja ei ole ja kui kohtuvaidluse mõlemad pooled on sellega nõus, määrab kohus eksperdi, keda ta peab pädevaks. Eksperdiks võib määrata ainult laitmatu mainega isikuid.

II. Eksperti kvalifikatsioon

Ekspertidele kvalifikatsiooninõudeid kehtestatud ei ole. Eksperdiarvamus ei ole kohtule siduv, vaid ta võib seda vabalt hinnata. See kehtib ka tõendite tõendusjõu kohta. Kui Taani kohtuadministratsioon kaalub nende isikute taotlusi, kes sooviksid tegutseda eksperdina väiksemates kohtuasjades, konsulteerib Taani kohtuadministratsioon asjaomaste tööstusorganisatsioonidega ja küsib karistusregistri andmeid. Ekspertide haridus- või kutsealase tausta kohta muid nõudeid lisaks sellele ei ole.

III. Ekspertide tasustamine

Tasu oleneb sellest, milline ekspert juhtumiga tegeleb.

Eksperthindaja, üürivaidluskomisjoni hindaja ja laste valdkonna eksperdi tasu on kindlaks määratud ning tasustamise eeskirjad kehtestab Taani kohtuadministratsioon (kohtumenetluse seaduse artikkel 93 ja sotsiaalteenuste seaduse artikkel 172).

Tsiviilkohtumenetlustes, kus on vajalik **eksperdi hinnang**, nt tehniline aruanne, eksperditasude ettekirjutatud määrasid ega piiranguid ei ole. Tasusid ei tohi ette välja maksta. Kohtu määratud eksperdile kehtestab tema aruande ja kohtus käimise eest ning talle tekkinud kulutuste hüvitamiseks makstava tasu kohus. Enne otsuse tegemist palub kohus pooltel märkusi esitada. Samal ajal otsustab kohus, kuidas tasud poolte vahel jaotatakse (kohtumenetluse seaduse artikkel 208).

Kulud kannavad see pool, kes on esitanud kohtule eksperdiaruande tellimise taotluse, ja tema esindaja. Samas peavad teine pool ja tema esindaja tasuma kuludest selle osa, mis on seotud nende küsimustele vastamisega. Pool, kes taotles eksperdi kutsumist kohtuistungile, kannab sellega seotud kulud. Kohus võib kohustada pooli esitama nende taotletud eksperdiaruandega seotud kulude tasumise tagatise (kohtumenetluse seaduse artikkel 208).

Kriminaalmenetlustes kehtivad eksperdiaruannete kohta sarnased eeskirjad koos vajalike muudatustega (kohtumenetluse seaduse artikkel 210).

Mis puudutab **väiksemates kohtuasjades** osalevaid tehnilisi eksperte, siis peavad nad esitama eeldatavate kulude prognoosi ning neil ei ole lubatud tehnilistele küsimustele vastata enne, kui tasu on kindlaks määratud. Seejärel peavad pooled esitama ekspertide kuluprognoosi kohta märkusi. Tähtis on silmas pidada, et kui pooled ei saa kulude tasumise tagatist anda, võib kohus otsustada, et kohtuasja jätkatakse ilma eksperdiaruandeta. Eeskirjad kehtestab Taani kohtuadministratsioon (kohtumenetluse seaduse artikkel 404).

IV. Ekspertide vastutus

Ekspertide vastutuse kohta erieeskirju ei ole. Ekspert peab järgima oma eriala reguleerivaid kutsetegevuse eeskirju, olema erapooletu ja hoidma ametisaladust. Seega reguleerivad eksperdi vastutust üldised delikti- või lepingueeskirjad. Sellistes eeskirjades ei ole kehtestatud vastutuse ülempiiri. Eksperti, kes ei täida kutsealaseid eeskirju nii, nagu on eeldatud, võib asendada, tema tasu võib vähendada või teda võib isegi vastutusele võtta.

Kuritegelik käitumine ülesande täitmisel võib kaasa tuua kriminaalsüüdistuse.

Puudub kohustus katta eksperdi võimalik vastutus erialase vastutuskindlustusega.

V. Lisateave ekspertiisimenetluste kohta

Ekspertiisimenetluse eeskirjad on sätestatud eri õigusaktides ja nende kohaldamine oleneb sellest, mis liiki ekspert on kaasatud. Enamiku eeskirju võib aga leida kohtumenetluse seadusest (konsolideeritud seadus 2021-09-15 nr 1835). Laste valdkonna eksperte puudutavad eeskirjad on osaliselt sätestatud sotsiaalteenuste seaduses.

Kohtumenetluse seaduse osad on tõlgitud inglise keelde.

1. Ekspertide nimetamine

Tsiviilasjades võivad eksperte määrata kas kohus või menetluspooled. Pool võib taotleda kohtult eksperdi määramist aruande esitamiseks ühe või mitme küsimuse kohta.

Kriminaalasjades otsustab kohus, kas eksperdi sekkumist on vaja, juhul kui kostja või süüdistaja on seda taotlenud. Eksperttunnistajaid võivad kutsuda nii kostja kui ka süüdistaja.

Ekspertid peavad teatama mis tahes huvide konfliktist, mis neil poole suhtes on.

Väiksemates kohtuasjades (juhtumid, millel puudub majanduslik väärtus või mille väärtus on väiksem kui 50 000 Taani krooni) võib kohtunik otsustada küsida eksperdi arvamust. Ekspertid, kes töötavad väiksemate kohtuasjadega, määrab Taani kohtuadministratsioon.

a) Eksperti määrab kohus

Kohtu eesistuja / kohus määrab üksikjuhtumi jaoks eksperthindajad jne, kui nende ekspertiisi peetakse vajalikuks. Kohtu eesistuja valib eksperthindaja asjakohasest nimekirjast/registri/siseandmebaasist, kuid mõnel juhul ei ole tal kohustust eksperti sealt valida. Enne kui kohtu eesistuja / kohus otsustab nimetada eksperthindaja, võivad pooled selle otsuse kohta märkusi esitada.

Kui eksperdihinnangut taotlevad pooled, võivad nad nimetada vastava eksperdi, kuid nende otsus ei ole kohtule siduv. Kui pooled lepivad kokku konkreetsetes eksperdis, nimetab kohus ta üldjuhul ametisse (ehkki ei ole kohustatud seda tegema). Kui eksperdi määrab kohus, peaks kohus teavitama pooli isikust, kelle ta kavatseb eksperdiks määrata, ja lubama pooltel esitada oma märkused. Kui nimekiri/register on olemas, valib kohus või pool eksperdi tavaliselt sealt, kuid nad ei ole kohustatud seda tegema.

b) Eksperdi nimetavad pooled

Kui pooled soovivad nimetada eksperdi, kes avaldaks oma arvamuse, peavad nad järgima konkreetset protsessi: kui pooled taotlevad eksperdiaruannet tsiviilasjas, peavad nad esitama kohtule kirjaliku taotluse. Taotlus peab sisaldama teavet eksperdiaruande eesmärgi ja objekti kohta, mille suhtes eksperdihindamine tehakse.

Kui kohus annab loa, peavad pooled esitama oma küsimused kohtule. Pärast küsimuste saamist määrab kohus ühe eksperdi või mitu eksperti. Nagu eespool kirjeldatud, nimetavad eksperdi ka pooled, kuid see ei ole kohtule siduv.

2. Menetlus

a) Tsiivilmenetlus

Menetlus oleneb sellest, mis liiki ekspert juhtumiga tegeleb. Mõnikord kutsutakse ekspert kohtuistungile, et ta vastaks teemaga seotud küsimustele, nt lastega seonduvatele küsimustele perekonnaõiguse valdkonnas, või annaks eksperdihinnangu tehniliste küsimuste kohta. Mõnikord peab ekspert koostama ainult kirjaliku aruande. Mõni teine kord tegutseb ekspert kohtunikuna ja osaleb kohtulikus arutelus.

Allpool on esitatud kaks näidet.

Kohtu eesistuja / kohtu määratud eksperthindaja tegutseb üksikjuhtumis sarnaselt kohtunikuga (tal peavad olema spetsiifilises valdkonnas eksperditeadmised), kui tema eksperdihinnangu esitamist peetakse vajalikuks, ja osaleb kohtu aruteludes. Perekonnaõiguse valdkonnas abistavad kohut lastega seonduvate küsimuste eksperdid.

Kui eksperdihinnang on mingis küsimuses asjakohane, peab ekspert vastama kohtult saadud küsimustele kohtule adresseeritud kirjalikus aruandes. Ekspert peab pooltele teatama küsimuse asjaolude kontrollimise aja ja koha. Kui eksperdiaruanne on puudulik, võib kohus anda eksperdile korralduse asjaolude kontrollimist korrata või seda kirjaliku lisaaruandega täiendada. Eksperdiaruande jaoks on olemas kindlaks määratud vormid. Kohus eksperdi tegevust ei jälgi. Pärast aruande esitamist võivad pooled esitada eksperdile lisaküsimusi, kui kohus seda lubab. Seejärel otsustab kohus, kas ekspert peab lisaküsimustele vastama kirjalikult lisaaruandes või suuliselt kohtuistungil. Eksperdi võib kutsuda ka kohtuistungile, et ta vastaks aruannet puudutavatele küsimustele.

Pooled esitavad ekspertide kirjalikele või suulistele arvamustele vastuväiteid kohtumenetluse ajal. Igal juhul ei ole eksperdi arvamused kunagi kohtunikule siduvad.

b) Muu

Eksperttunnistajate kasutamise võimalus on olemas ka kriminaalasjades. Neile saadetakse kutse ja tavaliselt osalevad nad kohtuistungil.

Siin esitatud teave on kogutud projekti „Leia ekspert“ („Find an Expert“) käigus riikide kontaktisikutelt, kelle on valinud

[Euroopa asjatundlikkuse ja ekspertide instituut \(EEEI\)](#).

Viimati uuendatud: 09/05/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.